
ONTWIKKELINGSSCHALEN SYSTEEMONDERZOEK

VERSIE PROEFDOORLICHTING

Deze instrumentenbundel omvat de ontwikkelingsschalen van de volgende bouwstenen

[K1. Visie](#)

[K2. Onderwijskundig beleid](#)

[K3. Organisatieontwikkeling](#)

[K4. Systematische evaluatie](#)

[K5. Betrouwbare evaluatie](#)

[K6. Bijsturen en borgen](#)

1 Toelichting bij de ontwikkelingsschalen

Beoordelingsniveaus

- Wij beoordelen de kwaliteit aan de hand van een aantal bouwstenen. Voor elke bouwsteen bestaat er een **ontwikkelingsschaal** met vier ontwikkelingsniveaus: beneden de verwachting, benadert de verwachting, volgens de verwachting en overstijgt de verwachting.
- Deze ontwikkelingsniveaus kunnen jullie als volgt vertalen:
 - **Beneden de verwachting:** Er zijn meerdere essentiële elementen die voor verbetering vatbaar zijn.
 - **Benadert de verwachting:** Er zijn nog meerdere punten ter verbetering, maar de sterke punten wegen zwaarder door. Het geheel voldoet echter nog niet aan de verwachting.
 - **Volgens de verwachting:** Er zijn veel sterke punten en geen belangrijke punten of gebieden ter verbetering. Het geheel voldoet aan de verwachting.
 - **Overstijgt de verwachting:** Er zijn vele sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

2 K1. Visie

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De school heeft slechts een beperkt zicht op wat ze met haar onderwijs wil bereiken en hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. Ze houdt daarbij weinig rekening met de input en de context van de school. Uit de onderwijsleerpraktijk blijkt weinig gemeenschappelijke doelgerichtheid.	De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken en hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. Die visie is echter beperkt afgestemd op de input en de context van de school en op de regelgeving. Ze vindt gedeeltelijk ingang in de schoolwerking en in de onderwijsleerpraktijk.	De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken en hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. Deze visie is afgestemd op de input en de context van de school en op de regelgeving. Ze vindt breed en zichtbaar ingang in de schoolwerking en in de onderwijsleerpraktijk.	De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. Deze visie is afgestemd op de input en de context van de school en op de regelgeving. Ze vindt breed en zichtbaar ingang in de schoolwerking en in de onderwijsleerpraktijk. De school evalueert in een open dialoog met interne medewerkers en met externe partners haar visie en stuurt ze bij waar nodig.

3 K2. Onderwijskundig beleid

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De school ontwikkelt de kwaliteit van haar onderwijsleerpraktijk niet of ad hoc. Ze neemt weinig doeltreffende maatregelen. Ze maakt nauwelijks afspraken met de teamleden. Ze ondersteunt de teamleden ruim onvoldoende.	De school ontwikkelt de kwaliteit van haar onderwijsleerpraktijk, maar doet dit fragmentair of niet instellingsbreed. De maatregelen zijn niet altijd doeltreffend en de afspraken zijn niet steeds duidelijk voor alle teamleden. De school ondersteunt de teamleden in beperkte mate.	De school ontwikkelt en voert een onderwijskundig beleid. Ze geeft de onderwijsleerpraktijk en de professionalisering samenhangend vorm aan de hand van doelgerichte maatregelen en afspraken. Ze ondersteunt de teamleden.	De school ontwikkelt en voert een systematisch en samenhangend onderwijskundig beleid. Ze geeft de onderwijsleerpraktijk, de professionalisering en de kwaliteitszorg vorm aan de hand van doelgerichte maatregelen en afspraken op schoolniveau, deelteamniveau en individueel niveau. Ze ondersteunt de teamleden.

4 K3. Organisatieontwikkeling

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De school ontwikkelt geen gedragen beleid. Ze streeft nauwelijks naar een cultuur van participatie en dialoog. Ze staat weinig open voor externe vragen en verwachtingen. Ze stimuleert vernieuwingen en expertisedeling tussen de teamleden nagenoeg niet. Ze werkt nauwelijks samen met anderen om de onderwijsleerpraktijk te versterken. Ze communiceert weinig of niet over haar werking met interne en externe belanghebbenden.	De school ontwikkelt en voert een beleid. De school staat open voor participatie en externe vragen en verwachtingen, maar vertaalt die inbreng in mindere mate in haar keuzes. Ze stimuleert in mindere mate vernieuwingen en expertisedeling tussen de teamleden. Ze werkt samen met anderen, maar versterkt daarmee zelden de onderwijsleerpraktijk. De communicatie met interne en externe belanghebbenden is beperkt in transparantie, frequentie en doeltreffendheid.	De school ontwikkelt en voert een gedragen beleid, waarbij participatie en dialoog belangrijk zijn. Ze staat open voor externe vragen en verwachtingen. Ze stimuleert vernieuwingen, reflectie en expertisedeling tussen de teamleden. Ze werkt samen met anderen om de onderwijsleerpraktijk te versterken. Ze communiceert over haar werking met interne en externe belanghebbenden.	De school ontwikkelt en voert een gedragen beleid. In de school heerst een participatieve en innovatieve cultuur. De school staat open voor externe vragen en verwachtingen. Ze stimuleert vernieuwingen, reflectie, leren van en met elkaar en expertisedeling tussen de teamleden. Ze werkt samen met anderen om de onderwijsleerpraktijk te versterken. Ze communiceert frequent over haar werking met interne en externe belanghebbenden.

5 K4. Systematische evaluatie

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De school evalueert haar onderwijsleerpraktijk niet of occasioneel.	De school evalueert verschillende aspecten van de schoolwerking, maar heeft daarbij slechts beperkt aandacht voor de evaluatie van de onderwijsleerpraktijk. De evaluatie is onvoldoende systematisch.	De school evalueert systematisch een beduidend deel van haar onderwijsleerpraktijk.	De school evalueert haar totale onderwijsleerpraktijk systematisch en cyclisch.

6 K5. Betrouwbare evaluatie

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De school besteedt bij haar evaluaties nauwelijks aandacht aan de resultaten en effecten bij de leerlingen. Ze benut bij haar evaluaties zelden alle beschikbare bronnen of de expertise van relevante partners. Hierdoor zijn de evaluaties zelden betrouwbaar.	De school besteedt bij haar evaluaties beperkte aandacht aan de resultaten en effecten bij de leerlingen. Ze benut bij haar evaluaties niet altijd alle beschikbare bronnen of de expertise van relevante partners. Hierdoor zijn de evaluaties niet steeds betrouwbaar.	De school besteedt bij haar evaluaties aandacht aan de resultaten en effecten bij de leerlingen. Ze baseert zich op diverse bronnen. Ze betreft relevante partners bij haar evaluaties. Hierdoor zijn de evaluaties doorgaans betrouwbaar.	De school besteedt bij haar evaluaties systematisch aandacht aan de resultaten en effecten bij de leerlingen. Ze baseert zich op een brede variatie aan bronnen. Ze betreft alle relevante interne en externe partners bij haar evaluaties. Ze meet zich aan vergelijkbare andere scholen. Hierdoor zijn de evaluaties betrouwbaar en onderbouwd.

7 K6. Borgen en bijsturen

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De school heeft geen of weinig zicht op haar sterke punten en werkpunten. Ze borgt onvoldoende wat reeds goed is en ontwikkelt nauwelijks verbeteracties voor haar werkpunten.	De school heeft een zicht op haar sterke punten en werkpunten, maar dat zicht is onvolledig. Ze bewaart en verspreidt niet altijd wat goed is. Ze stelt haar werking gedeeltelijk bij vanuit de evaluaties.	De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten. Ze bewaart en verspreidt wat kwaliteitsvol is. Ze ontwikkelt doeltreffende verbeteracties voor haar werkpunten.	De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten. Ze bewaart en verspreidt systematisch wat kwaliteitsvol is. Ze ontwikkelt doeltreffende verbeteracties voor haar werkpunten. Ze houdt hierbij rekening met veranderende contexten en het oordeel van externe partners.

ONTWIKKELINGSSCHALEN ONDERWIJSLEERPRAKTIJK KLEUTERONDERWIJS

VERSIE PROEFDOORLICHTING

Deze instrumentenbundel omvat de ontwikkelingsschalen om het nastreven en bereiken van de onderwijsdoelen te onderzoeken:

[U1. Afstemming op het gevalideerd doelenkader](#)

[U2. Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod](#)

[U3. Positief en stimulerend leerklimaat](#)

[U4. Materiële leeromgeving en onderwijsorganisatie](#)

[U5. Feedback](#)

[U6. Evaluatie](#)

[U7. Leereffecten](#)

1 Toelichting bij de ontwikkelingschalen

Beoordelingsniveaus

- Wij beoordelen de kwaliteit van de onderwijsleerpraktijk aan de hand van een aantal bouwstenen. Voor elke bouwsteen bestaat er een **ontwikkelingschaal** met vier ontwikkelingsniveaus: beneden de verwachting, benadert de verwachting, volgens de verwachting en overstijgt de verwachting.
- Deze ontwikkelingsniveaus kunnen jullie als volgt vertalen:
 - **Beneden de verwachting:** Er zijn meerdere essentiële elementen die voor verbetering vatbaar zijn.
 - **Benadert de verwachting:** Er zijn nog meerdere punten ter verbetering, maar de sterke punten wegen zwaarder door. Het geheel voldoet echter nog niet aan de verwachting.
 - **Volgens de verwachting:** Er zijn veel sterke punten en geen belangrijke punten of gebieden ter verbetering. Het geheel voldoet aan de verwachting.
 - **Overstijgt de verwachting:** Er zijn vele sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

2 U1. Afstemming op het gevalideerd doelenkader

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
Het aanbod is onvoldoende afgestemd op het gevalideerd doelenkader.	Het aanbod omvat alle domeinen uit het gevalideerd doelenkader. Het aanbod is onvoldoende evenwichtig en sluit onvoldoende aan bij de ontwikkeling van de kleuters.	Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader. Het aanbod is voldoende evenwichtig en sluit aan bij de ontwikkeling van de kleuters.	Het aanbod omvat het gevalideerd doelenkader volledig, evenwichtig en sluit aan bij de ontwikkeling van de kleuters.

3 U2. Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De leraren hebben onvoldoende zicht op de beginsituatie van de kleuters om er het onderwijsleerproces op af te stemmen. Het aanbod is onvoldoende samenhangend, betekenisvol en activerend.	De leraren stellen haalbare en uitdagende doelen voor de meeste kleuters. Ze slagen er onvoldoende in om zicht te krijgen op de beginsituatie van iedere kleuter en daar het onderwijsleerproces op af te stemmen. De leraren benutten nog onvoldoende de mogelijkheden om het aanbod samenhangend, betekenisvol en activerend te maken.	De leraren benutten de beginsituatie van de groep kleuters om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het aanbod is veelal samenhangend, betekenisvol, activerend en het ondersteunt het leren en de brede, harmonieuze ontwikkeling.	De leraren benutten de beginsituatie van de kleuters om voor iedere kleuter haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces af te stemmen op de leer- en ontwikkelingsbehoeften van iedere kleuter. Het aanbod is bij uitstek samenhangend, betekenisvol, activerend en ondersteunt het leren en de brede, harmonieuze ontwikkeling.

4 U3. Positief en stimulerend leerklimaat

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
<p>De leraren leveren onvoldoende inspanningen om een positieve en stimulerende speelleeromgeving te creëren. De interactie tussen de leraren en de kleuters is onvoldoende respectvol, begripvol en participatief. De leraren hebben slechts beperkt zicht op de emotionele noden en op de leer- en ontwikkelingsbehoeften. De leraren leveren onvoldoende inspanningen om door efficiënt gebruik van de onderwijstijd de kansen om te ontwikkelen te maximaliseren.</p>	<p>De leraren creëren een emotioneel veilige en stabiele speelleeromgeving. De interactie tussen de leraren en de kleuters getuigt van respect. De aanmoediging en ondersteuning van de kleuters is eenzijdig gericht op het behalen van goede resultaten. De leraren laten te veel kansen liggen om kleine leervorderingen te waarderen, om fouten als aanknopingspunt voor het leren te gebruiken, om oog te hebben voor het gewenningsproces, de emotionele noden en meningen van de kleuters en om door efficiënter gebruik van de onderwijstijd de kansen om te ontwikkelen te maximaliseren.</p>	<p>De interactie tussen de leraren en de kleuters getuigt van respect en inlevingsvermogen. De leraren hebben zicht op de emotionele noden en leer- en ontwikkelingsbehoeften van de kleuters. De leraren motiveren de kleuters, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun mening. De leraren maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd en beschouwen buitenklasactiviteiten als pedagogische momenten. Warme transitie momenten tussen de school en het gezin bevorderen het gewenningsproces van de kleuters. Zo creëert het team een positieve en stimulerende speelleeromgeving waarin de kleuters veel kansen krijgen om te ontwikkelen.</p>	<p>De interactie tussen de leraren en de kleuters getuigt van respect en inlevingsvermogen. Het team bestaat uit warme professionals die vlot inspelen op de emotionele noden en op de leer-, verzorgings- en ontwikkelingsbehoeften van alle kleuters. De leraren motiveren de kleuters, ondersteunen hen, waarderen hen en geven hen een actieve en autonome rol in het onderwijsleerproces. De leraren maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd en beschouwen buitenklasactiviteiten als pedagogische momenten. Warme transitie momenten tussen de school en diverse partners bevorderen het gewenningsproces van de kleuters. Zo creëert het team een positieve en bij uitstek stimulerende speelleeromgeving.</p>

5 U4. Materiële leeromgeving en onderwijsorganisatie

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De materiële leef- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie ondersteunen onvoldoende het nastreven van de doelen, het stimuleren van de ontwikkeling en zijn onvoldoende afgestemd op de basisbehoeften van de kleuters.	De ontwikkelingsmaterialen en de infrastructuur ondersteunen het nastreven van de doelen bij de meeste kleuters. De materiële leef- en leeromgeving is echter weinig stimulerend en houdt onvoldoende rekening met de kleuters met specifieke behoeften.	De materiële leef- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie ondersteunen het nastreven van de doelen, het stimuleren van de ontwikkeling en zijn afgestemd op de basisbehoeften van de kleuters. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in.	De materiële leef- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie zijn voorbeeldig en in sterke mate afgestemd op de basisbehoeften van de kleuters. Doordat de leraren de beschikbare middelen efficiënt inzetten, ondersteunen en stimuleren ze de ontwikkeling en het nastreven van de doelen bij alle kleuters.

6 U5. Feedback

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De leraren geven zelden feedback die ontwikkelingsgericht, duidelijk, gedoseerd en motiverend is, die aansluit bij de leerervaringen van de kleuters, en die plaatsvindt in een sfeer van vertrouwen.	De leraren geven regelmatig productgerichte feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De feedback is nog onvoldoende ontwikkelingsgericht en is onvoldoende systematisch ingebed in het onderwijsleerproces.	De leraren geven geregeld ontwikkelingsgerichte feedback, waarbij ze vertrekken vanuit de doelen en de leerervaringen van de kleuters. De feedback is zowel op het product als op het proces gericht. De feedback is veelal duidelijk, constructief en gedoseerd en vindt plaats in een sfeer van vertrouwen.	Feedback maakt integraal deel uit van het onderwijsleerproces. De feedback is evenwichtig gericht op de persoon, het product, het proces en de zelfregulatie en is ontwikkelingsgericht. In een klimaat van veiligheid en vertrouwen krijgen zowel de leraar als de kleuters kans om duidelijke, constructieve en motiverende feedback te geven en te krijgen.

7 U6. Evaluatie

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De afstemming tussen de evaluatie, de observaties en de beginsituatie, de doelen en het onderwijsleerproces is beperkt. De evaluatie is weinig transparant en krijgt een eenzijdige en onvolledige invulling.	De evaluatie en de observaties zijn veelal representatief voor het aanbod, valide, transparant, betrouwbaar en breed. De evaluatie is nog onvoldoende afgestemd op het gevalideerd doelkader.	De evaluatie en de observaties zijn representatief, valide, transparant, betrouwbaar en breed. Er vindt consequent afstemming plaats tussen de evaluatie en het gevalideerd doelkader, de beginsituatie, de doelen en het onderwijsleerproces.	De evaluatie en de observaties zijn representatief, valide, transparant, betrouwbaar, breed, authentiek en geïntegreerd in alle aspecten van het onderwijsleerproces.

8 U7. Leereffecten

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
Uit de kwaliteit van het aanbod, van de vormgeving van het onderwijsleerproces, van de leeromgeving en van de evaluatie blijkt dat het team onvoldoende inspanningen levert, die daadwerkelijk bijdragen tot de ontwikkeling van de kleuters.	Uit de kwaliteit van het aanbod, van de vormgeving van het onderwijsleerproces, van de leeromgeving en van de evaluatie blijkt dat het team nagenoeg voldoende inspanningen levert, die daadwerkelijk bijdragen tot de ontwikkeling van de kleuters.	Uit de kwaliteit van het aanbod, van de vormgeving van het onderwijsleerproces, van de leeromgeving en van de evaluatie blijkt dat het team voldoende inspanningen levert, die daadwerkelijk bijdragen tot de ontwikkeling van de kleuters.	Uit de kwaliteit van het aanbod, van de vormgeving van het onderwijsleerproces, van de leeromgeving en van de evaluatie blijkt dat het team aanzienlijke inspanningen levert, die daadwerkelijk bijdragen tot de ontwikkeling van de kleuters.

ONTWIKKELINGSSCHALEN ONDERWIJSLEERPRAKTIJK LAGER ONDERWIJS

VERSIE PROEFDOORLICHTING

Deze instrumentenbundel omvat de ontwikkelingsschalen om het nastreven en bereiken van de onderwijsdoelen te onderzoeken

[U1. Afstemming op het gevalideerd doelenkader](#)

[U2. Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod](#)

[U3. Positief en stimulerend leerklimaat](#)

[U4. Materiële leeromgeving en onderwijsorganisatie](#)

[U5. Feedback](#)

[U6. Evaluatie](#)

[U7. Leereffecten](#)

1 Toelichting bij de ontwikkelingsschalen

Beoordelingsniveaus

- Wij beoordelen de kwaliteit van de onderwijsleerpraktijk aan de hand van een aantal bouwstenen. Voor elke bouwsteen bestaat er een **ontwikkelingschaal** met vier ontwikkelingsniveaus: beneden de verwachting, benadert de verwachting, volgens de verwachting en overstijgt de verwachting.
- Deze ontwikkelingsniveaus kunnen jullie als volgt vertalen:
 - **Beneden de verwachting:** Er zijn meerdere essentiële elementen die voor verbetering vatbaar zijn.
 - **Benadert de verwachting:** Er zijn nog meerdere punten ter verbetering, maar de sterke punten wegen zwaarder door. Het geheel voldoet echter nog niet aan de verwachting.
 - **Volgens de verwachting:** Er zijn veel sterke punten en geen belangrijke punten of gebieden ter verbetering. Het geheel voldoet aan de verwachting.
 - **Overstijgt de verwachting:** Er zijn vele sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

U1. Afstemming op het gevalideerd doelenkader

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
Het aanbod is onvoldoende afgestemd op het gevalideerd doelenkader.	Het aanbod omvat alle domeinen uit het gevalideerd doelenkader. Het aanbod is onvoldoende evenwichtig en onvoldoende afgestemd op het verwachte beheersingsniveau.	Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader. Het aanbod is voldoende evenwichtig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau.	Het aanbod omvat het gevalideerd doelenkader volledig, evenwichtig en op het verwachte beheersingsniveau.

2 U2. Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De leraren hebben onvoldoende zicht op de beginsituatie van de leerlingen om er het onderwijsleerproces op af te stemmen. Het aanbod is onvoldoende samenhangend, betekenisvol en activerend.	De leraren stellen haalbare en uitdagende doelen voor de meeste leerlingen. Ze slagen er onvoldoende in om zicht te krijgen op de beginsituatie van iedere leerling en daar het onderwijsleerproces op af te stemmen. De leraren benutten nog onvoldoende de mogelijkheden om het aanbod samenhangend, betekenisvol en activerend te maken.	De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het aanbod is veelal samenhangend, betekenisvol, activerend en het ondersteunt het leren.	De leraren benutten de beginsituatie van de leerlingen om voor iedere leerling haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces af te stemmen op de leerbehoeften van iedere leerling. Het aanbod is bij uitstek samenhangend, betekenisvol, activerend en ondersteunt het leren.

3 U3. Positief en stimulerend leerklimaat

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De leraren leveren onvoldoende inspanningen om een positieve en stimulerende leeromgeving te creëren. De interactie tussen de leraren en de leerlingen is onvoldoende respectvol, begripvol en participatief. De leraren hebben slechts beperkt zicht op de emotionele noden en op de leerbehoeften. De leraren leveren onvoldoende inspanningen om door efficiënt gebruik van de onderwijstijd de kansen om te leren te maximaliseren.	De leraren creëren een emotioneel veilige en stabiele leeromgeving. De interactie tussen de leraren en de leerlingen getuigt van respect. De aanmoediging en ondersteuning van de leerlingen is eenzijdig gericht op het behalen van goede leerresultaten. De leraren laten te veel kansen liggen om kleine leervorderingen te waarderen, om fouten als aanknopingspunt voor het leren te gebruiken, om oog te hebben voor de emotionele noden en meningen van de leerlingen en om door efficiënter gebruik van de onderwijstijd de kansen om te leren te maximaliseren.	De interactie tussen de leraren en de leerlingen en tussen de leerlingen onderling getuigt van respect en inlevingsvermogen. De leraren hebben zicht op de emotionele noden en leerbehoeften van de leerlingen. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun mening. De leraren maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd. Zo creëert het team een positieve en stimulerende leeromgeving waarin de leerlingen veel kansen krijgen om te leren.	Tussen de leerlingen en de leraren bestaat een partnerschap dat berust op respect, inlevingsvermogen, vertrouwen en dialoog. De leerlingen en de leraren nemen samen verantwoordelijkheid op voor een ontspannen en ordelijke sfeer en efficiënt gebruik van de onderwijstijd. Het team bestaat uit warme professionals die vlot inspelen op de emotionele noden en leerbehoeften van alle leerlingen. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen en geven hen een actieve en autonome rol in het onderwijsleerproces. Zo creëert het team een positieve en bij uitstek stimulerende leeromgeving.

4 U4. Materiële leeromgeving en onderwijsorganisatie

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De materiële leef- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie ondersteunen onvoldoende het bereiken van de doelen.	De leermiddelen en de infrastructuur ondersteunen het bereiken van de doelen bij de meeste leerlingen. De materiële leef- en leeromgeving is echter weinig stimulerend en houdt onvoldoende rekening met de leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.	De materiële leef- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie ondersteunen het bereiken van de doelen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in.	De materiële leef- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie zijn voorbeeldig. Doordat de leraren de beschikbare middelen efficiënt inzetten, ondersteunen en stimuleren ze het bereiken van de doelen bij alle leerlingen.

5 U5. Feedback

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De leraren geven zelden feedback die ontwikkelingsgericht, duidelijk, gedoseerd en motiverend is, die aansluit bij de leerervaringen van de leerlingen, en die plaatsvindt in een sfeer van vertrouwen.	De leraren geven af en toe productgerichte feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De feedback is nog onvoldoende ontwikkelingsgericht en is onvoldoende systematisch ingebed in het onderwijsleerproces.	De leraren geven geregeld ontwikkelingsgerichte feedback, waarbij ze vertrekken vanuit de doelen en de leerervaringen van de leerlingen. De feedback is zowel op het product als op het proces gericht. De feedback is veelal duidelijk, constructief en gedoseerd en vindt plaats in een sfeer van vertrouwen.	Feedback maakt integraal deel uit van het onderwijsleerproces. De feedback is evenwichtig gericht op de persoon, het product, het proces en de zelfregulatie en is ontwikkelingsgericht. In een klimaat van veiligheid en vertrouwen krijgen zowel de leraar als de leerlingen kansen om duidelijke, constructieve en motiverende feedback te geven en te krijgen.

6 U6. Evaluatie

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De afstemming tussen de evaluatie en de beginsituatie, de leerdoelen en het onderwijsleerproces is beperkt. De evaluatie is weinig transparant en krijgt een eenzijdige en onvolledige invulling.	De evaluatie is veelal representatief voor het aanbod, valide, transparant, betrouwbaar en breed. De evaluatie is nog onvoldoende afgestemd op het gevalideerd doelenkader.	De evaluatie is representatief, valide, transparant, betrouwbaar en breed. Er vindt consequent afstemming plaats tussen de evaluatie en het gevalideerd doelenkader, de beginsituatie, de leerdoelen en het onderwijsleerproces.	De evaluatie is representatief, valide, transparant, betrouwbaar, breed, authentiek en geïntegreerd in alle aspecten van het onderwijsleerproces.

7 U7. Leereffecten

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De school kan niet aantonen dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt.	Een grote groep leerlingen bereikt de minimaal gewenste output. De studieresultaten en de kwaliteit van het aanbod, van de vormgeving van het onderwijsleerproces, van de leeromgeving en van de evaluatie bieden nog onvoldoende garanties dat deze groep zo groot mogelijk is.	De studieresultaten en de kwaliteit van het aanbod, van de vormgeving van het onderwijsleerproces, van de leeromgeving en van de evaluatie tonen aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt.	De studieresultaten en de kwaliteit van het aanbod, van de vormgeving van het onderwijsleerproces, van de leeromgeving en van de evaluatie bieden ruime garanties dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt.

ONTWIKKELINGSSCHALEN RAPPORTERING EN ORIËNTERING GEWOON BASISONDERWIJS EN GEWOON SECUNDAIR ONDERWIJS

VERSIE PROEFDOORLICHTINGEN

Deze instrumentenbundel omvat de ontwikkelingsschalen:

- R1. [Rapportering](#)
- R2. [Studiebekrachtiging](#)
- R3. [Oriëntering](#)

1 Toelichting bij de ontwikkelingschalen

Beoordelingsniveaus

- Wij beoordelen de kwaliteit van **rapportering en oriëntering** aan de hand van een aantal bouwstenen. Voor elke bouwsteen bestaat er een **ontwikkelings-schaal** met vier ontwikkelingsniveaus: beneden de verwachting, benadert de verwachting, volgens de verwachting en overstijgt de verwachting.
- Deze ontwikkelingsniveaus kunnen jullie als volgt vertalen:
 - **Beneden de verwachting:** Er zijn meerdere essentiële elementen die voor verbetering vatbaar zijn.
 - **Benadert de verwachting:** Er zijn nog meerdere punten ter verbetering, maar de sterke punten wegen zwaarder door. Het geheel voldoet echter nog niet aan de verwachting.
 - **Volgens de verwachting:** Er zijn veel sterke punten en geen belangrijke punten of gebieden ter verbetering. Het geheel voldoet aan de verwachting.
 - **Overstijgt de verwachting:** Er zijn vele sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

2 R1. Rapportering

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
Het schoolteam rapporteert niet of sporadisch aan leerlingen en ouders over het bereiken van de doelen en over het leer- en ontwikkelingsproces van de leerlingen.	Het schoolteam rapporteert aan leerlingen en ouders over het bereiken van de doelen en in mindere mate over het leer- en ontwikkelingsproces van de leerlingen. Deze rapportering vindt veelal tijdig en geregeld plaats. Ze is niet altijd even informatief.	Het schoolteam rapporteert aan leerlingen en ouders over het bereiken van de doelen en over het leer- en ontwikkelingsproces van de leerlingen. Deze rapportering vindt tijdig en geregeld plaats. Ze is helder en informatief.	Het schoolteam rapporteert aan leerlingen en ouders over het bereiken van de doelen en over het leer- en ontwikkelingsproces van de leerlingen. Deze rapportering vindt tijdig en geregeld plaats. Ze is helder en informatief. De manier waarop het schoolteam rapporteert, is een goed praktijkvoorbeeld.

3 R2. Studiebekrachtiging

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De beslissingen over de studiebekrachtiging van de leerlingen zijn weinig of niet gebaseerd op objectieve criteria en op een valide evaluatie van de doelen in het gevalideerd doelenkader.	Het schoolteam gebruikt doorgaans objectieve en transparante criteria om beslissingen te nemen over de studiebekrachtiging van de leerlingen. De evaluatie van de doelen in het gevalideerd doelenkader waarop deze beslissingen gebaseerd zijn, is echter beperkt valide.	Het schoolteam gebruikt objectieve en transparante criteria om beslissingen te nemen over de studiebekrachtiging van de leerlingen. Een doorgaans valide evaluatie van de doelen in het gevalideerd doelenkader onderbouwt die beslissingen.	Het schoolteam gebruikt objectieve en transparante criteria om beslissingen te nemen over de studiebekrachtiging van de leerlingen. Een doorgaans valide evaluatie van de doelen in het gevalideerd doelenkader onderbouwt die beslissingen. De manier waarop de school beslissingen neemt over de studiebekrachtiging is een goed praktijkvoorbeeld.

4 R3. Oriëntering

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
<p>Het schoolteam formuleert weinig of geen adviezen in functie van de leerloopbaan van de leerlingen. Deze geboden oriëntering schiet tekort op het vlak van duidelijkheid en objectiviteit. Ze houdt nauwelijks rekening met de competenties van de leerlingen.</p>	<p>Het schoolteam formuleert adviezen in functie van de leerloopbaan van de leerlingen. Deze oriëntering vindt veelal tijdig en geregeld plaats. Ze is niet altijd even duidelijk en gebaseerd op transparante, objectieve criteria. De oriëntering gaat niet evenwichtig uit van zowel studieresultaten, competenties als interesses van de leerlingen.</p>	<p>Het schoolteam formuleert adviezen in functie van de leerloopbaan van de leerlingen. Deze oriëntering vindt tijdig en geregeld plaats. Ze is duidelijk, betrouwbaar en gebaseerd op transparante, objectieve criteria. De oriëntering houdt evenwichtig rekening met de studieresultaten, de competenties en de interesses van de leerlingen.</p>	<p>Het schoolteam formuleert adviezen in functie van de leerloopbaan van de leerlingen. Deze oriëntering vindt tijdig en geregeld plaats. Ze is duidelijk, betrouwbaar en gebaseerd op transparante, objectieve criteria. De oriëntering houdt evenwichtig rekening met de studieresultaten, de competenties en de interesses van de leerlingen. De manier waarop het schoolteam de leerlingen oriënteert, is een goed praktijkvoorbeeld.</p>